

Krajobrazy sawanny i stepu.

GEOGRAFIA – KLASA 5
mgr Monika Wiśniewska

W Afryce, na terenach Ameryki Południowej oraz Australii występują rozległe obszary, na których przez cały rok jest bardzo gorąco, lecz deszcze padają tylko przez kilka miesięcy. Przez resztę roku jest bardzo sucho. Na tych terenach można czasem zobaczyć ogromne stada antylop i zebra, przemierzają je słonie i żyrafy.

Te rozległe obszary porośnięte głównie trawami to **sawanny**.

Klimat strefy sawann

Sawanny, podobnie jak wilgotne lasy równikowe znajdują się w **strefie lasów równikowych**. Temperatura powietrza jest tam wysoka przez cały rok, a roczne sumy opadów wynoszą od 200 mm w pobliżu pustyń do 1000 mm w sąsiedztwie lasów równikowych.

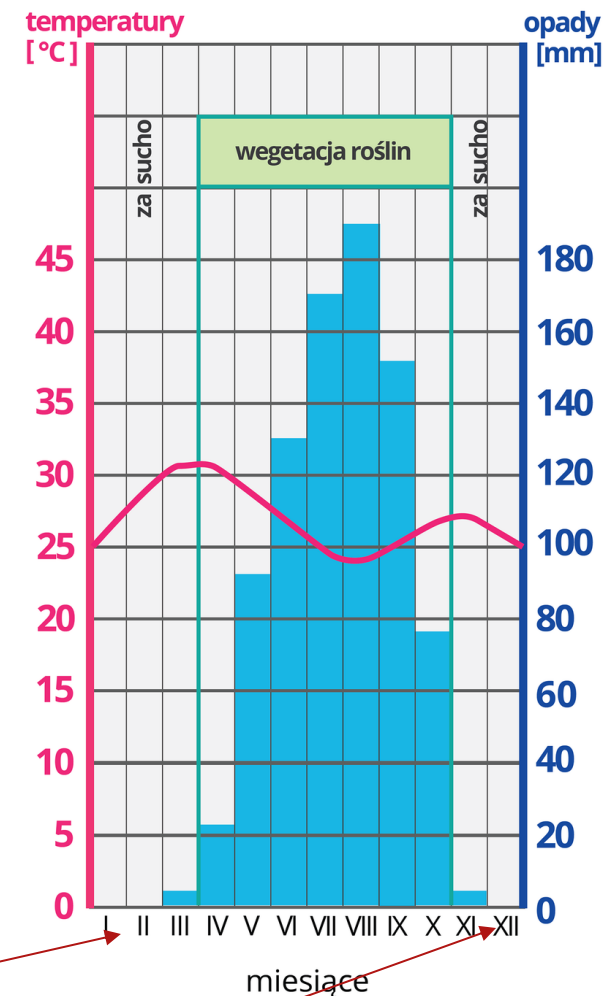
Bardzo ważne dla sawann jest to, iż opady nie występują równomiernie. To one decydują o występowaniu tylko dwóch pór roku: **pora sucha** i **pora deszczowa**.

Pora sucha – jest bezdeszczowa.

Pora deszczowa - występują bardzo obfite opady.

KLIMAT PODRÓWNIKO Malakal

(Sudan Południowy, Afryka)

Brak opadów - pora sucha

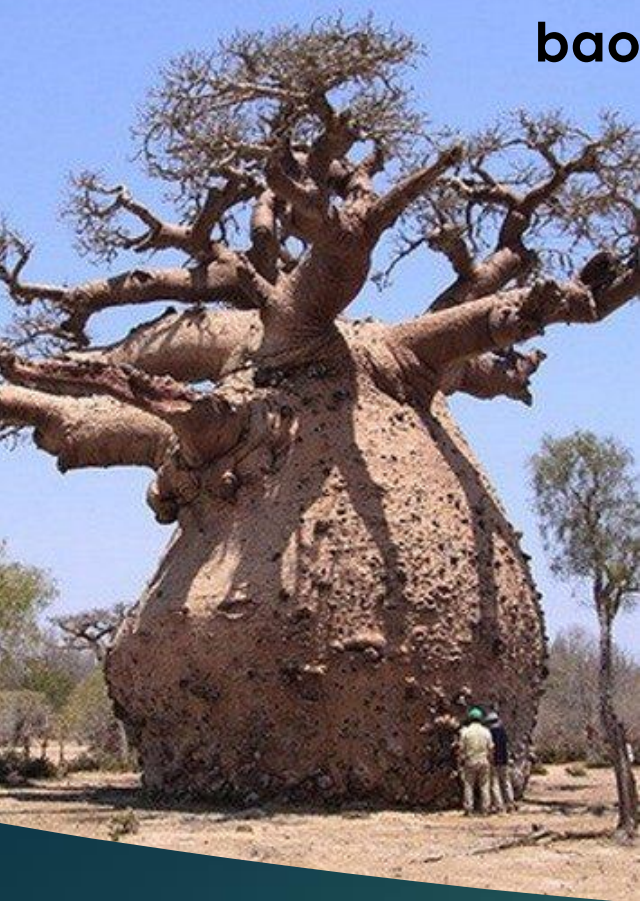

Sawanny to największe na Ziemi naturalne pastwiska, porośnięte trawą i nielicznymi drzewami. Rośliny te są przystosowane do przetrwania okresów suszy. Większość wykształca rozbudowane systemy korzeniowe, aby wchłonąć jak najwięcej wilgoci z gleby.

baobab

akacja

Drzewa, które najczęściej można spotkać na sawannach to **baobaby** i **akacje**. Baobaby gromadzą wodę w pniach i gałęziach. W porze suchej zrzucają liście, co pozwala im ograniczyć parowanie. Nadziemne części traw usychają, a podziemne przechodzą w stan "uśpienia".

Sawana w porze suchej ma odcienie żółci i brązu, a w porze mokrej - zieleni.

Rozległe tereny porośnięte trawami umożliwiają życie dużym stadom dużych ssaków roślinożernych, m.in. antylopy, słonie, żyrafy. Ich obecność przyciąga drapieżniki (lwy, lamparty) i zwierzęta żywiące się padliną (hieny, sępy).

Typowym elementem krajobrazu sawanny są kopce termitów, które budowane są z przeżutego drewna, którym żywią się te owady. Niektóre kopce wznoszą się na kilka metrów.

Mieszkańcy sawanny , głównie terenów, gdzie opady są bardziej obfite, zajmują się uprawą ziemi. Na terenach, gdzie opady są mniejsze, ludność zajmuje się hodowlą zwierząt, głównie kóz, owiec i bydła. Lud pasterski żyjący na sawannie w Kenii i Tanzanii to **Masajowie**.

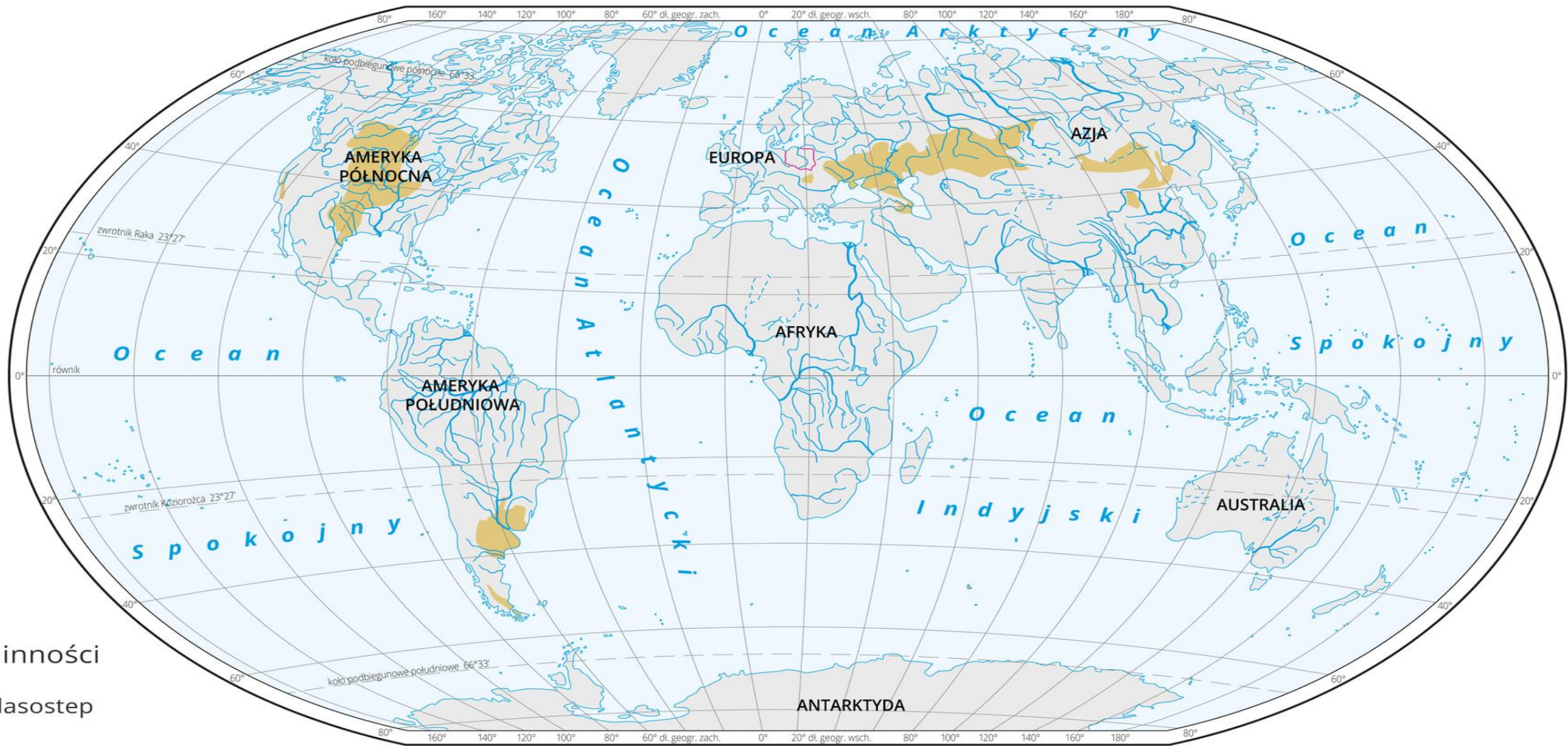

Wielu Masajów prowadzi **koczowniczy tryb życia**, tzn. nie osiedlają się na stałe w jednym miejscu, tylko ciągle wędrują wraz ze swoimi stadami w poszukiwaniu nowych pastwisk. To właśnie przez taki tryb życia, **domy** Masajów **zbudowane są** z trawy, gałęzi oblepionych mokrą ziemią lub trawą z bydlęcym nawozem. Za budowę dom odpowiadają kobiety.

Jednak w ostatnich latach coraz częściej Masajowie wykorzystują kawałki blachy lub deski.

Strefy roślinności

 step i lasostep

Na obu półkulach na umiarkowanej szerokości geograficznej występują duże, bezleśne obszary – **stepy**. Przeważają tu wieloletnie trawy i rośliny zielne przystosowane do przetrwania gorącego, suchego lata i mroźnej zimy. Największe obszary stepów znajdują się w Azji. W Ameryce Północnej step nazywany jest **prerią**, a w Ameryce Południowej – **pampą**. Niewielkie obszary stepowe znajdują się również w Europie.

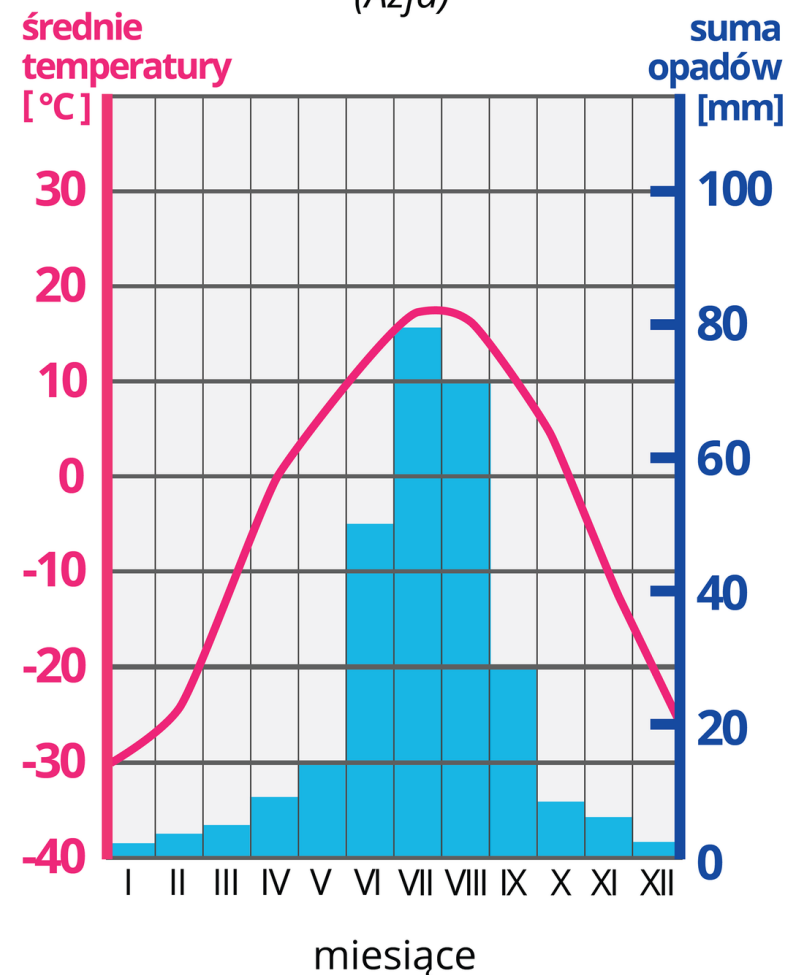

Klimat strefy stepu.

Stepy znajdują się w strefie klimatów umiarkowanych, podobnie jak lasy liściaste i mieszane. najczęściej położone są w głębi lądów. Ponieważ rzadko dociera tam wilgotne powietrze z oceanów, opady na tych terenach są niewielkie, 300 – 500 mm rocznie. Temperatura powietrza latem jest wysoka, a zimą spada poniżej zera. Te duże różnice temperatury sprawiają, że *klimat stepów jest kontynentalny*. Występują tam cztery pory roku, przez cały rok wieją silne wiatry.

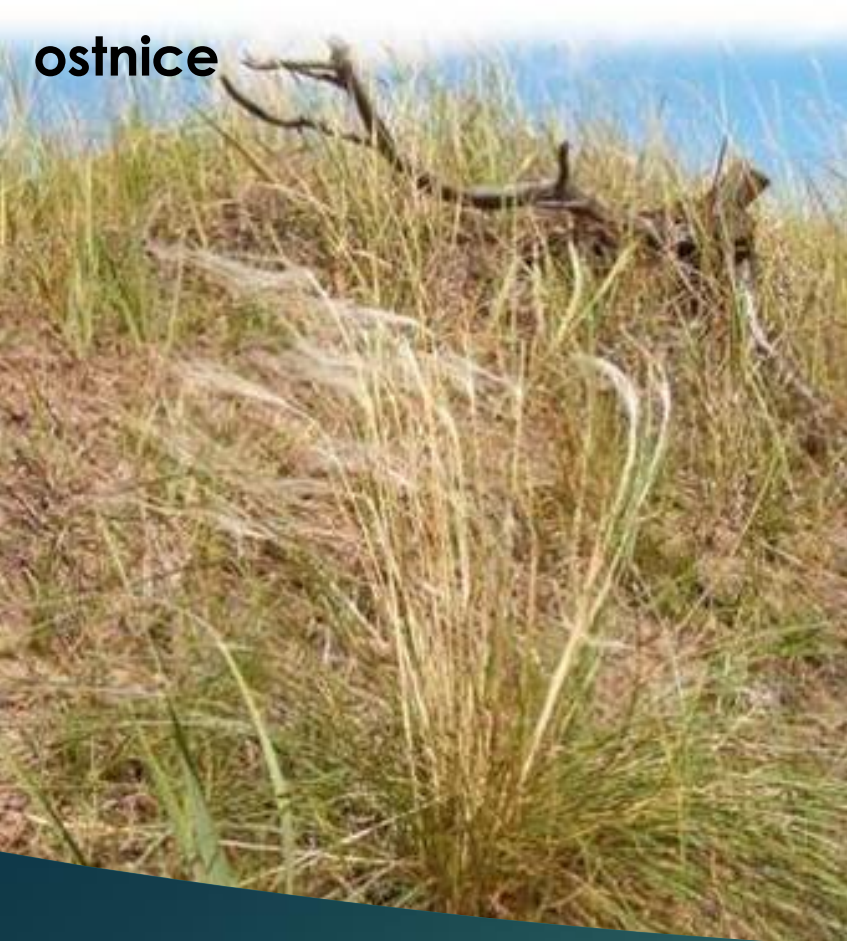
KLIMAT STEPÓW Ułan Bator

(Azja)

ostnice

Stepy to rozległe bezleśne tereny, pokryte trawą i niskimi roślinami. Wśród traw najczęściej można spotkać ostnice. Bardzo małe opady deszczu decydują o braku drzew. Ze względu na bardzo trudne warunki, rozwój roślin następuje wiosną i na początku lata. Później ich nadziemne części usychają.

raróg

suseł

bobak

drop

Na stepach najczęściej można spotkać małe zwierzątka, budujące swoje schronienia w ziemi lub w trawie, np. Susły, bobaki czy ptaki jak np. dropie czy rarogi.

Oczywiście spotkać można również drapieżniki, takie jak lisy, wilki, a także kojoty.

bizon

suhak

Dawniej na wielkich amerykańskich stepach spotkać można było duże stada *bizonów*, a w Azji – *suhaki*. Częste polowania doprowadziły do drastycznego spadku liczby tych zwierząt.

Kazach

Mongołowie

Stepy to tereny, na których tylko nieliczni decydują się osiedlić. Decydują się na to Mongołowie i Kazachowie, którzy właśnie na stepach prowadzą tradycyjny styl życia.

Zarówno Mongołowie I Kazachowie utrzymują się z hodowli koni, owiec, I wielbłądów dwugarbnych. Wraz ze zwierzętami wędrują, poszukując nowych pastwisk. Dlatego ich domy – *jurty* (namioty zbudowane z drewnianych pali I skór) są łatwe do składania I przenoszenia.

Notatka do zeszytu:

Jako notatkę wykorzystaj tabelkę w podręczniku na str. 126. Jest to porównanie zawierające najważniejsze treści.

Do tematu dołączam również notatkę w postaci obrazka. Stanowi ona tylko podsumowanie tematu i może służyć utrwaleniu wiadomości (nie musisz mieć jej w zeszycie).

Zadanie domowe:

Wykonaj w zeszycie zadanie 3 str. 126 z podręcznika oraz zadanie 2, 4, 6 w zeszycie ćwiczeń na str. 72-74.

Te zadania mają pomóc zapamiętać Ci wiadomości, nie przesyłaj ich zdjęć.